

Johann Wiezen

**Per-Illustre Iudicium Provinciale, Ministerium Maxime Reverendum, Senatum
Civitatis Amplissimum, Omnes Denique Literarum Fautores Et Studiosos, Ad
Audiendas Orationes Nonnullas De Pace Optima Rerum, a Discipulis Qvibusdam
Publice Recitandas, horam circiter nonam D. ea, qva fas est, submissione atqve
humanitate invitat**

Schwerin: Schröder, 1692

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746894627>

Druck   Freier Zugang

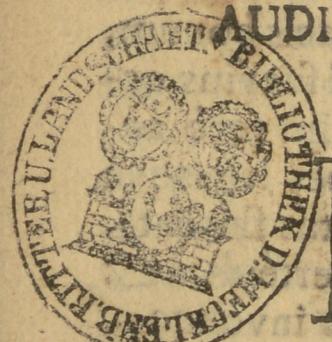
MK-10276 (1)

P. A. S.
X. 6
PER-ILLUSTRE JUDICI-
UM PROVINCIALE, MINISTE-
RIUM MAXIME REVERENDUM, SENATUM
CIVITATIS AMPLISSIMUM, OMNES DENIQUE
LITERARUM FAUTORES ET STUDIOSOS,

A
AUDIENDAS ORATIONES NONNULLAS
DE
PACE
OPTIMA RERUM,

DISCIPULIS QVIBUSDAM PUBLICE RECITANDAS,
horam circiter nonam.
D. postridie Arx Anh. Veur Dominicae
ea, qva fas est, submissione atqve humanitate
invitat.

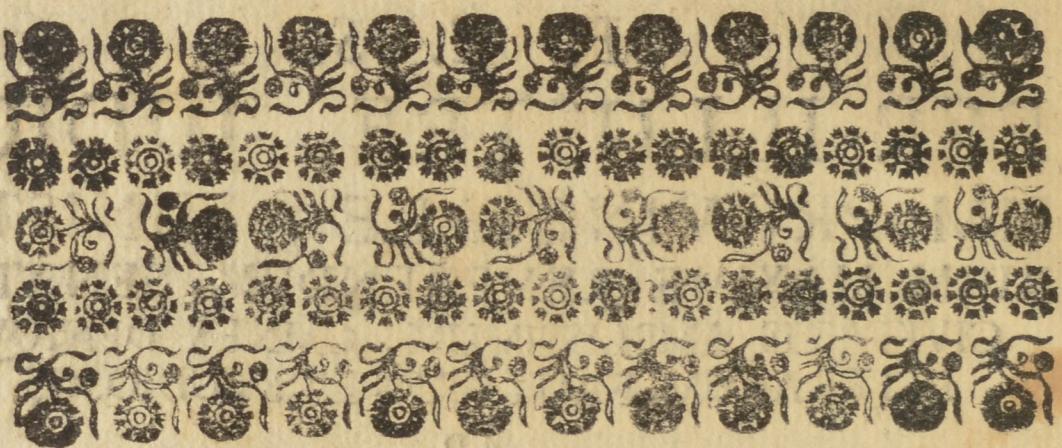
JOHANN. WIEZ/ SCHOLÆ

PARCUMENSIS R.

SVERINI,

Typis PETRI SCHRÖDERI, Anno 1692.

M-1262³

Antum, tantum est optatissimæ pacis bonum,
Tut nihil gratius soleat audiri, nihil svavius ac-
qviri, nihil melius inveniri. Enim verò ar-
tes optimæ excoluntur pace, urbes legesque
populi vigent pace, virtus & pietas florent
pace. Si M. Tullius pro me loqvatur, id certè dicat:
Tempore belli Respublica, veluti tenebris involuta,
sedet, sed bellô sublatô, lux qvædam oriri videtur, & mi-
nùs turbulentia esse incipit. Dicerem etiam hoc, agros
tempore togatô commodius coli, & mercaturam ma-
jori cum qvæstu institui, qvàm tempore sagatô; verùm
hæc commemorare nihil attinet. Nam cùm hostium
copiæ non longè absunt, etiamsi irruptio facta nulla
fit, tamen pecora relinquntur, agricultura deseritur,
mercatorum navigatio conqvescit. Ita neq; ve ex por-
tu, neq; ve ex decumis, neq; ve ex scripturâ vectigal con-
servari potest. Qvare sæpe totius anni fructus, unô
rumore periculi, atq; ve unô belli terrore amittitur.
Qvantam verò jucunditatem inde conciliari paci puta-
tis, qvòd ipse PACIS PRINCEPS, clausô Jani templô,
qvod belli temporibus patebat, sub Optimô Augustom
voluit nasci? Meô, si qvod est, judiciô, verus ille Pacis
Auctor

Lehrbuch. 1098

Auctor, & Orbis universi Servator, JESUS CHRISTUS, eō ipsō ostendit, quantum salutarem pacem, bello anteferret periculosissimo. Etiamsi verò paci, quæ nihil habitura sit insidiarum, semper est consulendum: tamen paci insidias struendi est diffidendum, in primis cùm bellum sit latè divisum, ac dispersum, nec nisi ob pacem, sanctius servandam, suscipiatur. Equidem bellum si dixerimus, omne malum dixerimus, sed pacem dolosam malum bellō majus dixerimus. Sicuti enim multō perniciosior adulatoris est blanditia, quam hominis maledicentissimi aperta convicia: ita simulata quoque pax, dum vel sub amicitiae nomine, obrepit, vel voluptatis & dulcedinis illecebris venenum occultat, pestem & perniciem multō majorem, quam ullum externæ adversitatis, calamitatisve, genus infert. Experta hoc Germania nostra toties est, quoties cum Regibus astutis, & ad fraudem acutis, fecit pacem. Experta hoc est velin solō LUDOVICO XIV, qui hodie in Galliâ summam tenet imperii. Cùm igitur Gallia nostrò tempore multa misceat & toti ferè Europæ terrorem incutiat, tantam Gallia suppeditat dicendi copiam, ut res Gallicas per sequentibus modus in dicendo quærendus sit. Ut verò, quod dicturi de pace sine discipuli, ordinem indicemus, cathedram publicam, concendet

I. JOHANNES PHILIPPUS Lange/Northemian
Hannoveranus, facturus verba pro necessitate pacis, quam Germania nostra cum Gallis & Turcis, istorum sociis, ineat.

II. JOHANNES JOACHIMUS Neumann/Par-
chimensis, commendabit prudentiam, circa negotium
pacis cum Gallis & Turcis adhibendam.

III.

A

III. JOHANNES BARTOLDUS Eichholz/Dömitziô - Meklenburg. ostendet, pacem publicam sub Ludovicô XI, qui primus regni Galici opes vehementer auxit, turbatam valde esse.

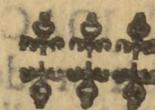
IV. FRIDERICUS Witz / Witstochiô - Marchicus, idem contendet factum esse sub Carolo VIII. & Ludovicô XII. Regibus Galliæ.

V. HARTMANNUS HERMANNUS Müller/ Graboviensis, Ebræô Sermone de pace, per Christum nobis partâ, perorabit.

VI. FRIDERICUS Gusemühl/ Neukirchâ Meklenburgensis, sermone Græcô veram animæ pacem explicabit.

Jam omnes ac singulos Musarum Patronos & Faunores oro atque obsecro, ut sepositis paulisper gravioribus, attente bonaqve cum veniâ verba timide dicentium excipient. Equidem sermo eorum erit levis, & non satis summorum virorum personis dignus, benevolatamen Auditorum prælentiâ ipsi ad majora tentanda, tanquam calcaribus, maximè concitabuntur. Qvod si beneficî hōc ludus noster ornabitur, prope diem discipuli nostri per ḥ̄m̄v̄ πωσιν sistent: DEUM igne PARCHIMO exitium comminantem Civitatem PAR-CHIMENSEM lamentantem, FILIUM DEI pro Par- chimô deprecantem, DEUM PARCHIMI vicem commiserantem Valete. Dabam Parchimi,

Anno M.DC.XCII.

tor, & Orbis universi Servator, JESUS CHRISTUS, eō ipsō ostendit, quantum salutarem pacem periculosisssimo. Etiam si verò pacifera sit insidiarum, semper est consilentiā insidias struēti est diffidendum, in lumen sit latè divisum, ac dispersum, nec sanctius servandam, suscipiatur. Equi fixerimus, omne malum dixerimus, sed malum bellō majus dixerimus. Si perniciosior adulatoris est blanditia, maledicentissimi aperta convicia: ita e pax, dum vel sub amicitiae nomine, iuptatis & dulcedinis illecebris venenum & perniciem multō majorem, qvām adversitatis, calamitatisve, genus infert. Germania nostra roties est, qvoties cum, & ad fraudem acutis, fecit pacem. velin solō LUDOVICO XIV, qui hommam tenet imperii. Cūm igitur Galore multa misceat & toti ferē Europæ iat, tantam Gallia suppeditat dicendi Gallicas perseqventibus modus in dicenit. Ut verò, qvō dicturi de pace sint, em indicemus, cathedram publicam.

NNES PHILIPPUS Lang/Northemīa, facturus verba pro necessitate pacis, a nostra cum Gallis & Turcis, istorum

ANNES JOACHIMUS Trümann/Parimendabit prudentiam, circa negotium is & Turcis adhibendam,

III.

